

การวิเคราะห์ผลการประเมิน PISA 2022: นัยต่อการพัฒนาระบบการศึกษาไทย

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)



Snapshot of PISA 2022 results



Mathematics

Above the OECD average	Singapore	575	Below the OECD average	Ukrainian regions (18 of 27)	441
	Macao (China)	552		Serbia	440
	Chinese Taipei	547		United Arab Emirates	431
	Hong Kong (China)*	540		Greece	430
	Japan	536		Romania	428
	Korea	527		Kazakhstan	425
	Estonia	510		Mongolia	425
	Switzerland	508		Bulgaria	417
	Canada*	497		Moldova	414
	Netherlands*	493		Qatar	414
	Ireland*	492		Chile	412
	Belgium	489		Uruguay	409
	Denmark*	489		Malaysia	409
	United Kingdom*	489		Montenegro	406
	Poland	489		Baku (Azerbaijan)	397
	Austria	487		Mexico	395
	Australia*	487		Thailand	394
	Czech Republic	487		Peru	391
	Slovenia	485		Georgia	390
Finland	484	Saudi Arabia		389	
Latvia*	483	North Macedonia		389	
Sweden	482	Costa Rica		385	
New Zealand*	479	Colombia		383	
No difference	Lithuania	475		Brazil	379
	Germany	475		Argentina	378
	France	474		Jamaica*	377
	Spain	473		Albania	368
	Hungary	473		Palestinian Authority	366
	Portugal	472		Indonesia	366
	Italy	471		Morocco	365
	Viet Nam	469		Uzbekistan	364
	Norway	468		Jordan	361
	Malta	466		Panama*	357
Below	United States*	465		Kosovo	355
	Slovak Republic	464		Philippines	355
	Croatia	463		Guatemala	344
	Iceland	459		El Salvador	343
	Israel	458		Dominican Republic	339
	Türkiye	453		Paraguay	338
	Brunei Darussalam	442	Cambodia	336	

Reading

Above the OECD average	Singapore	543	Below the OECD average	Greece	438
	Ireland*	516		Iceland	436
	Japan	516		Uruguay	430
	Korea	515		Brunei Darussalam	429
	Chinese Taipei	515		Romania	428
	Estonia	511		Ukrainian regions (18 of 27)	428
	Macao (China)	510		Qatar	419
	Canada*	507		United Arab Emirates	417
	United States*	504		Mexico	415
	New Zealand*	501		Costa Rica	415
Hong Kong (China)*	500	Moldova		411	
Australia*	498	Brazil		410	
United Kingdom*	494	Jamaica*		410	
Finland	490	Colombia		409	
Denmark*	489	Peru		408	
Poland	489	Montenegro		405	
Czech Republic	489	Bulgaria		404	
Sweden	487	Argentina		401	
Switzerland	483	Panama*		392	
Italy	482	Malaysia		388	
Austria	480	Kazakhstan		386	
Germany	480	Saudi Arabia		383	
Belgium	479	Thailand		379	
Portugal	477	Mongolia		378	
Norway	477	Guatemala		374	
Croatia	475	Georgia		374	
Latvia*	475	Paraguay		373	
Spain	474	Baku (Azerbaijan)		365	
France	474	El Salvador		365	
Israel	474	Indonesia		359	
Hungary	473	North Macedonia	359		
Lithuania	472	Albania	358		
Slovenia	469	Dominican Republic	351		
Viet Nam**	462	Palestinian Authority	349		
Netherlands*	459	Philippines	347		
Türkiye	456	Kosovo	342		
Chile	448	Jordan	342		
Slovak Republic	447	Morocco	339		
Malta	445	Uzbekistan	336		
Serbia	440	Cambodia	329		

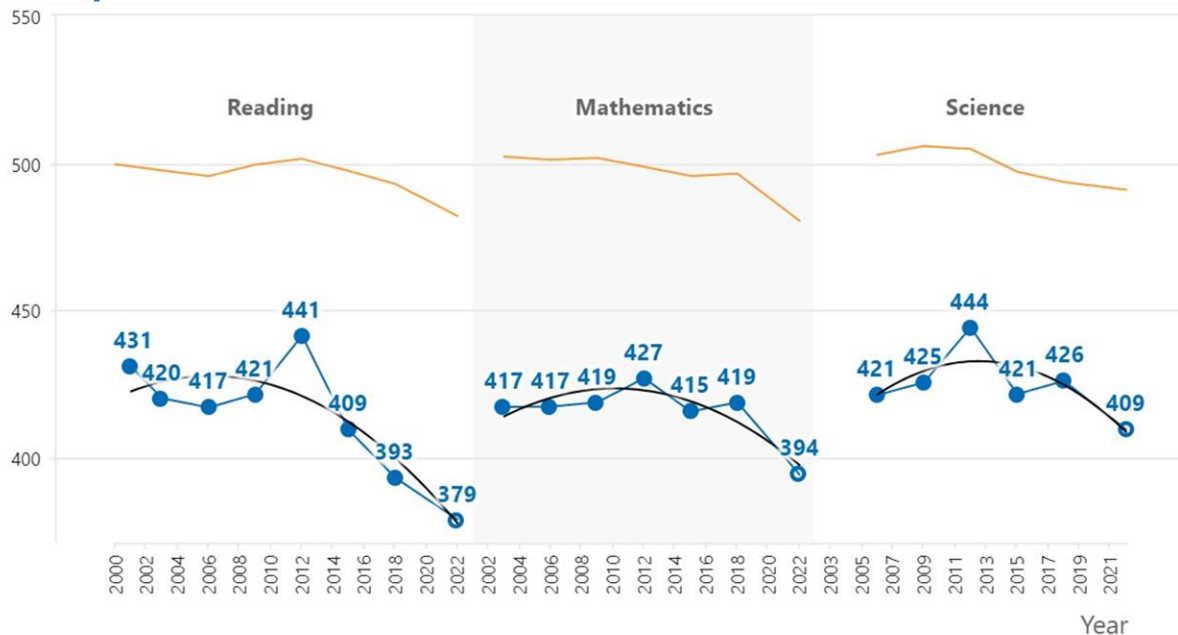
Science

Above the OECD average	Singapore	561	Below the OECD average	Iceland	447
	Japan	547		Brunei Darussalam	446
	Macao (China)	543		Chile	444
	Chinese Taipei	537		Greece	441
	Korea	528		Uruguay	435
	Estonia	526		Qatar	432
	Hong Kong (China)*	520		United Arab Emirates	432
	Canada*	515		Romania	428
	Finland	511		Kazakhstan	423
	Australia*	507		Bulgaria	421
No difference	New Zealand*	504	Moldova	417	
	Ireland*	504	Malaysia	416	
	Switzerland	503	Mongolia	412	
	Slovenia	500	Colombia	411	
	United Kingdom*	500	Costa Rica	411	
	United States*	499	Mexico	410	
	Poland	499	Thailand	409	
	Czech Republic	498	Peru	408	
	Latvia*	494	Argentina	406	
	Denmark*	494	Montenegro	403	
Below	Sweden	494	Brazil	403	
	Germany	492	Jamaica*	403	
	Austria	491	Saudi Arabia	390	
	Belgium	491	Panama*	388	
	Netherlands*	488	Georgia	384	
	France	487	Indonesia	383	
	Hungary	486	Baku (Azerbaijan)	380	
	Spain	485	North Macedonia	380	
	Lithuania	484	Albania	376	
	Portugal	484	Jordan	375	
Croatia	483	El Salvador	373		
Norway	478	Guatemala	373		
Italy	477	Palestinian Authority	369		
Türkiye	476	Paraguay	368		
Viet Nam	472	Morocco	365		
Malta	466	Dominican Republic	360		
Israel	465	Kosovo	357		
Slovak Republic	462	Philippines	356		
Ukrainian regions (18 of 27)	450	Uzbekistan	355		
Serbia	447	Cambodia	347		

Trends across Thailand and OECD countries since PISA began

● Thailand's mean performance — Thailand's best-fitting trend — OECD Average (23 countries)

Score points

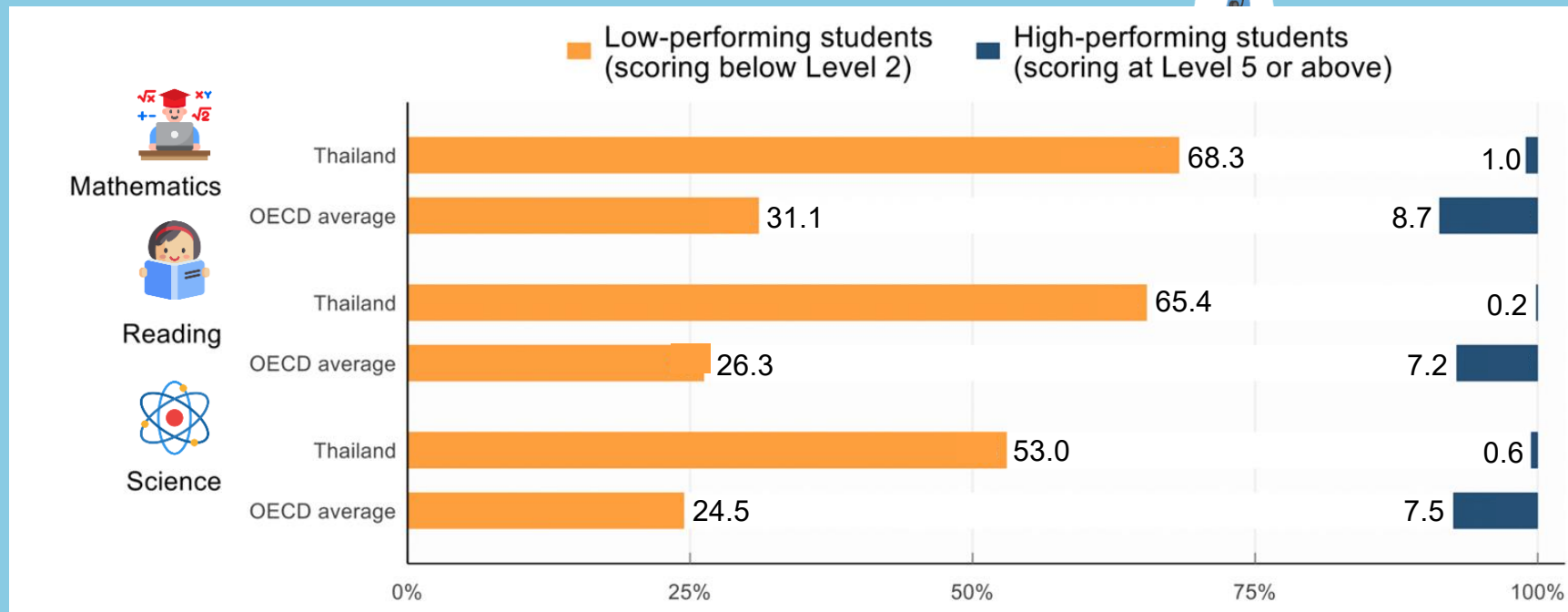


For OECD countries
between
2018 and 2022

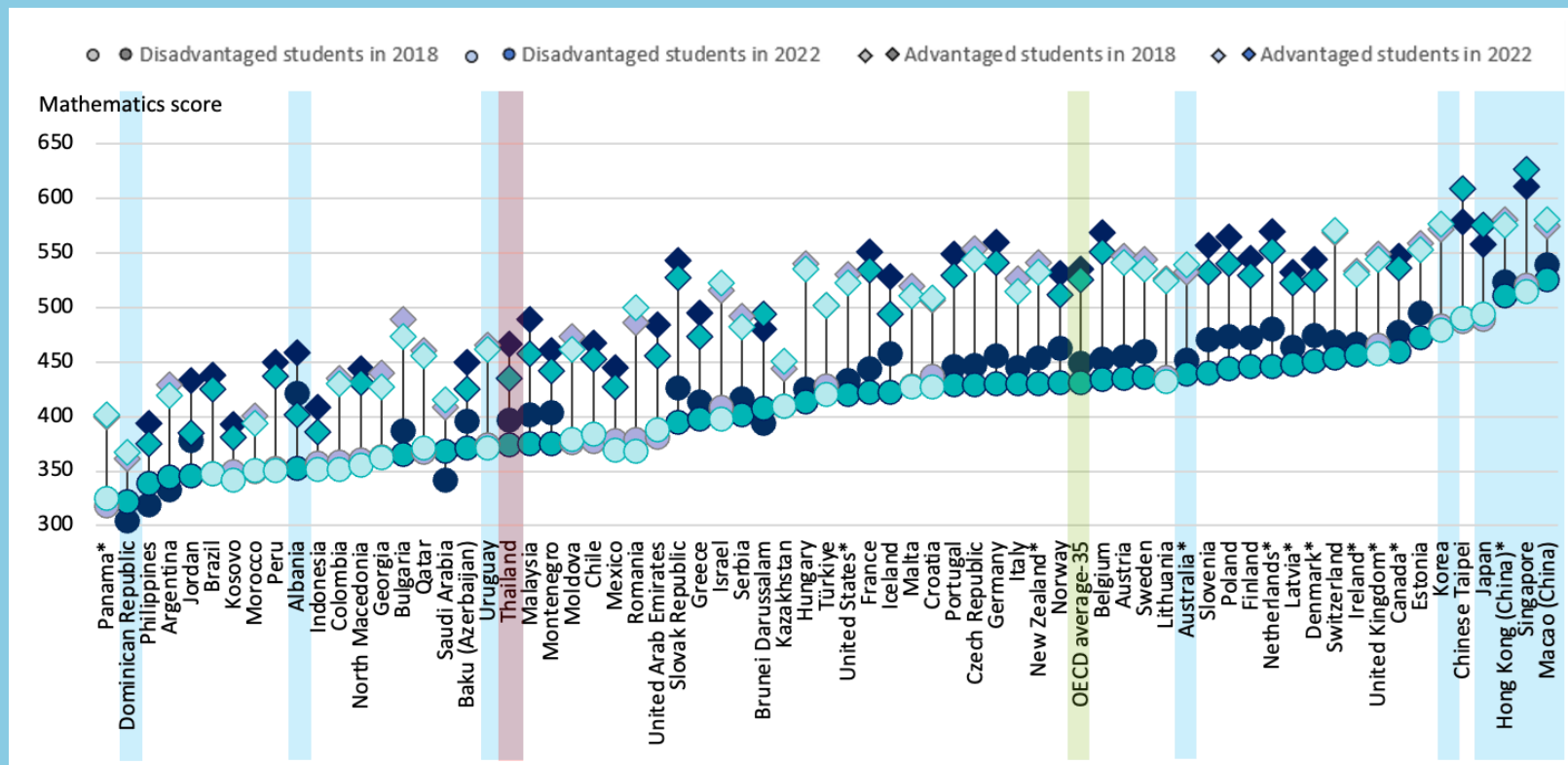


- ✓ **15 points** decline in mathematics
- ✓ **10 points** decline in reading
- ✓ **No significant** decline in science

Top performers and low-performing students in mathematics, reading and science

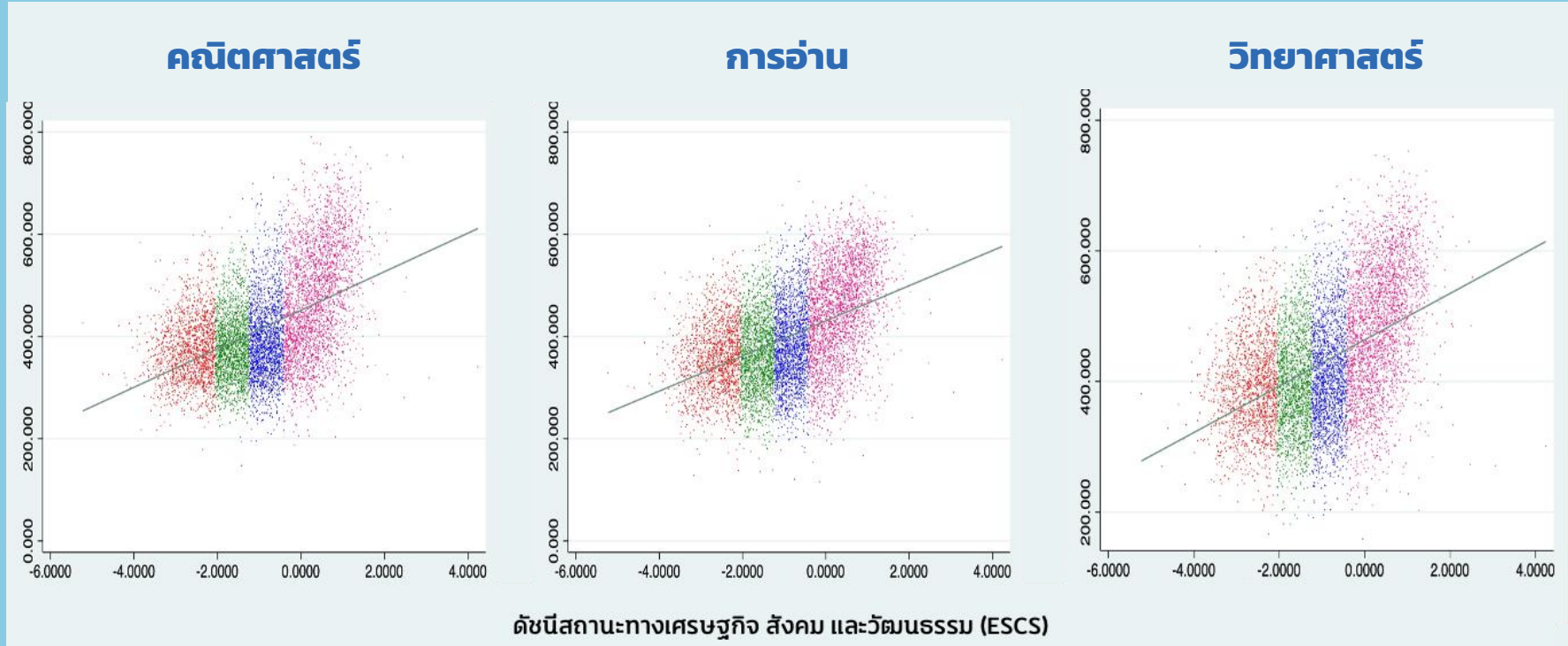


Advantaged and disadvantaged students' performance equally went down

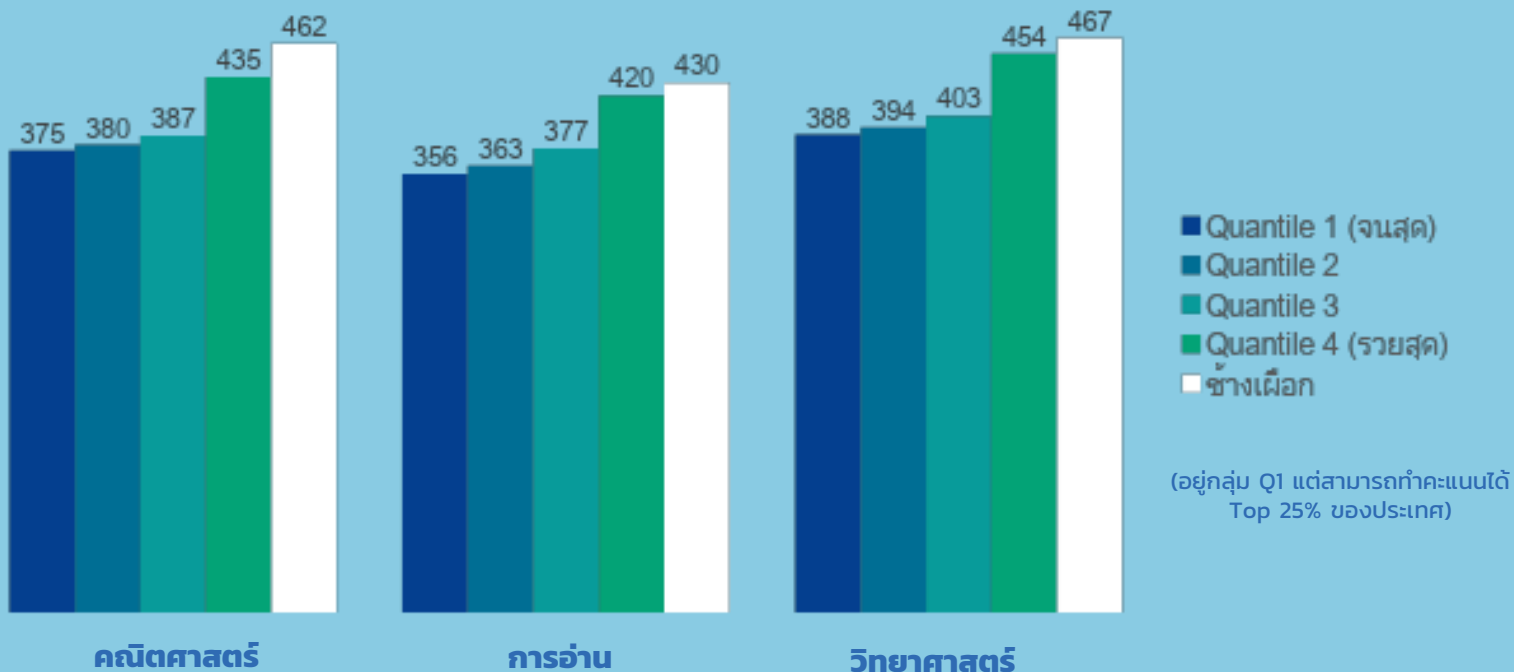


นักเรียนที่ยากจน มีแนวโน้มที่จะมี

ผลการประเมินทักษะที่ต่ำกว่านักเรียนที่มีเศรษฐกิจฐานะสูงกว่าในทุก ๆ วิชา

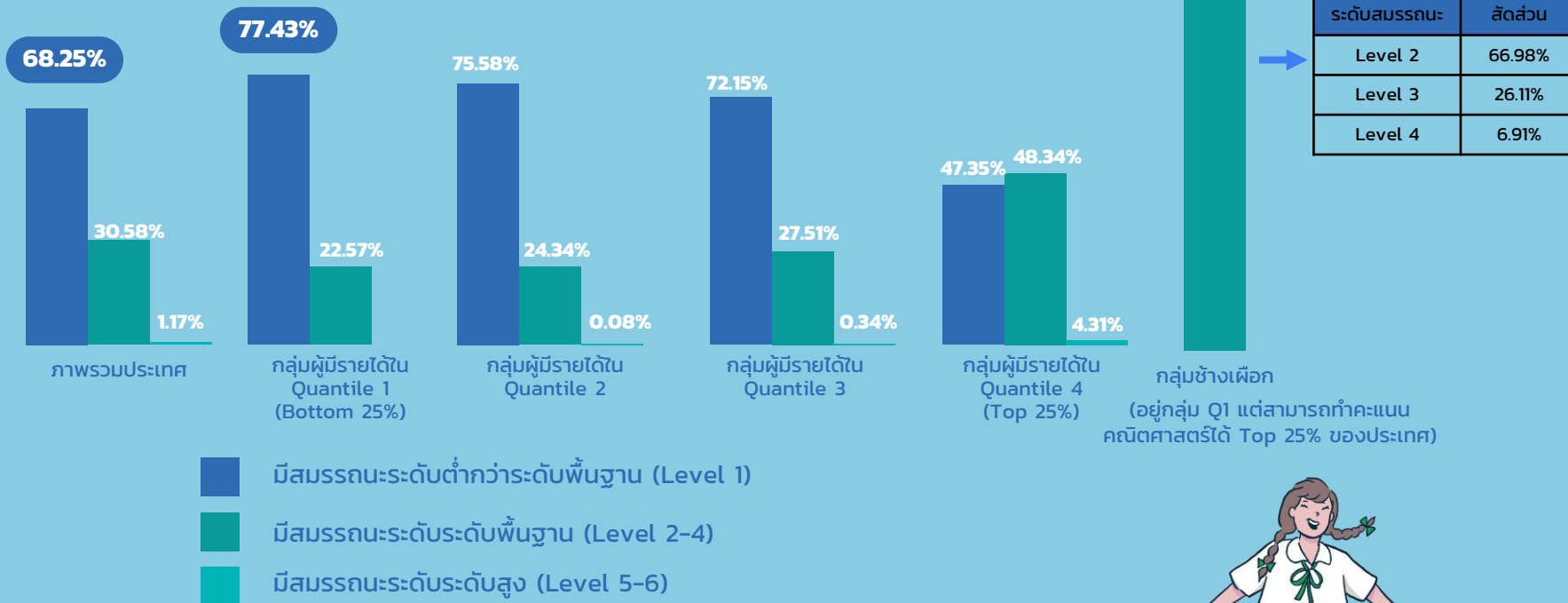


คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เข้าสอบ PISA จำแนกตามเศรษฐกิจฐานะ



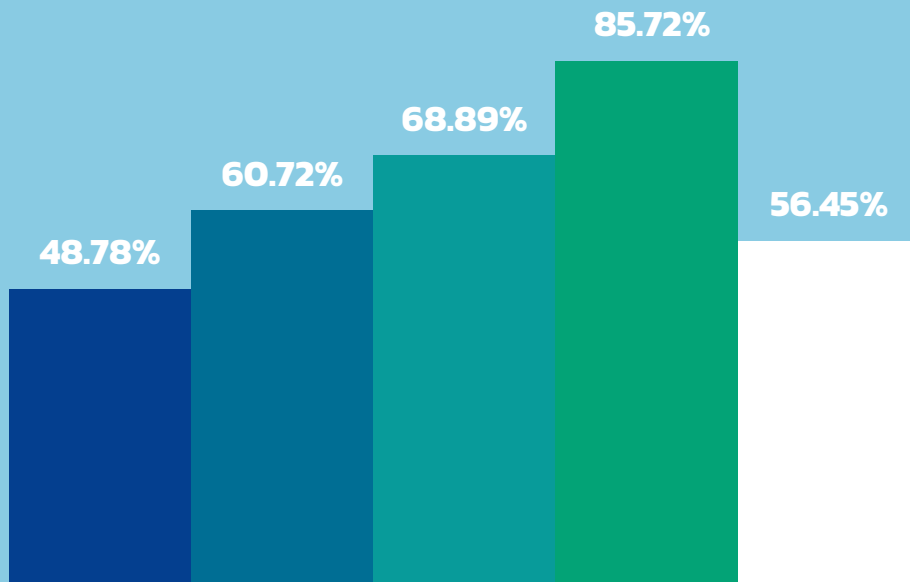
เด็กที่อยู่ในกลุ่มรายได้ Bottom 25% ของประเทศ มี % ของผู้ที่สมรรถนะด้านคณิตศาสตร์ไม่ถึงระดับพื้นฐาน สูงกว่าภาพรวมของประเทศ

ผลการประเมินรายวิชาคณิตศาสตร์ จำแนกตามกลุ่มรายได้



นักเรียนกลุ่มข้างเผือกมีความคาดหวังในการศึกษาระดับสูง มากกว่าเด็กกลุ่ม Bottom 25% โดยทั่วไป แต่ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ อย่างชัดเจน

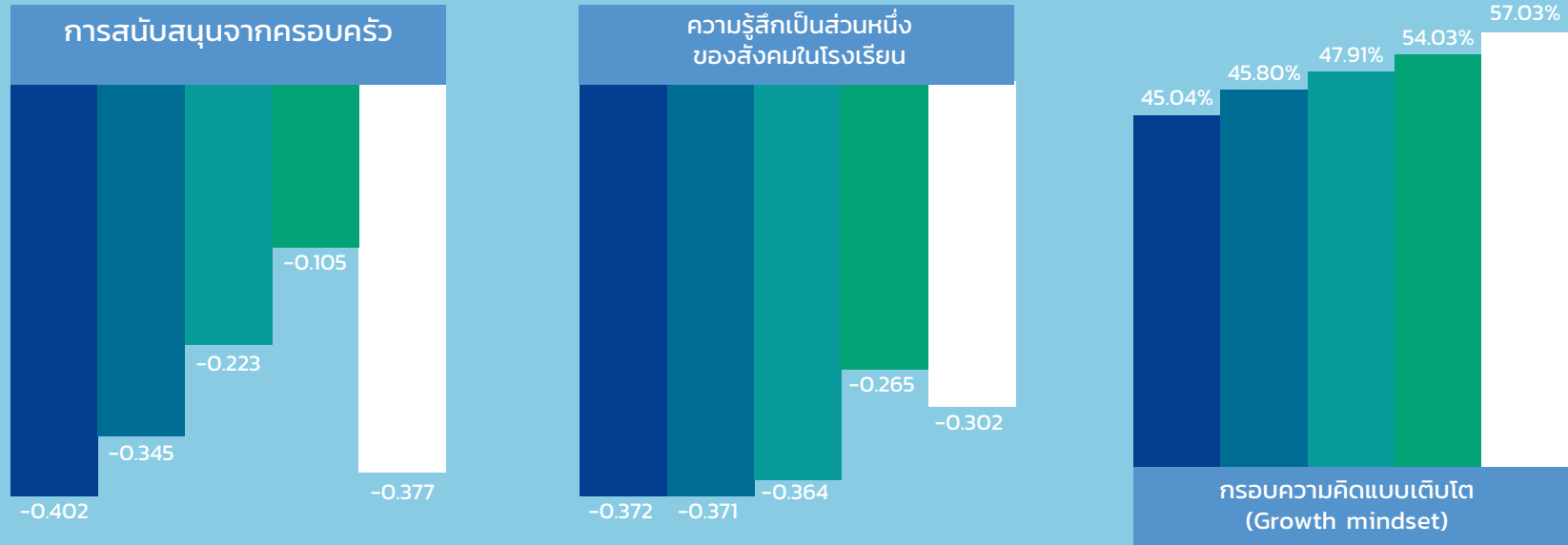
ความคาดหวังในการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า



- Quantile 1 (จนสุด)
- Quantile 2
- Quantile 3
- Quantile 4 (รวยสุด)
- ข้างเผือก

(อยู่กลุ่ม Q1 แต่สามารถทำ คณิตศาสตร์ได้ Top 25% ของประเทศ)

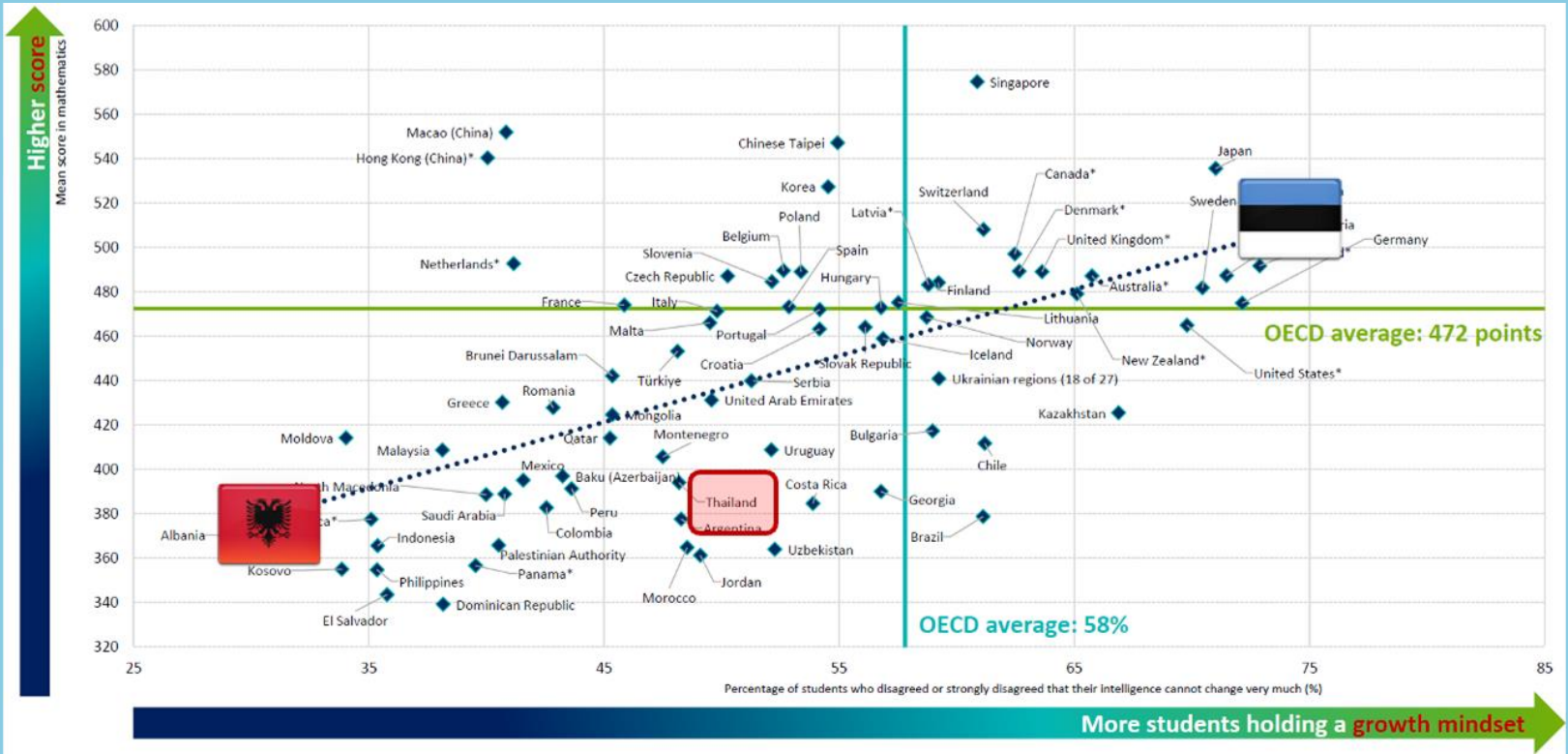
นักเรียนกลุ่มข้างเพื่อมีคะแนนด้านอารมณ์สังคมและ ปัจจัยสนับสนุนที่ดีกว่าเด็กกลุ่ม Bottom 25% โดยทั่วไป



Quantile 1 (จนสุด) Quantile 2 Quantile 3 Quantile 4 (รวยสุด) ข้างเพื่อ

(อยู่กลุ่ม Q1 แต่สามารถทำ คณิตศาสตร์ ได้ Top 25% ของประเทศ)

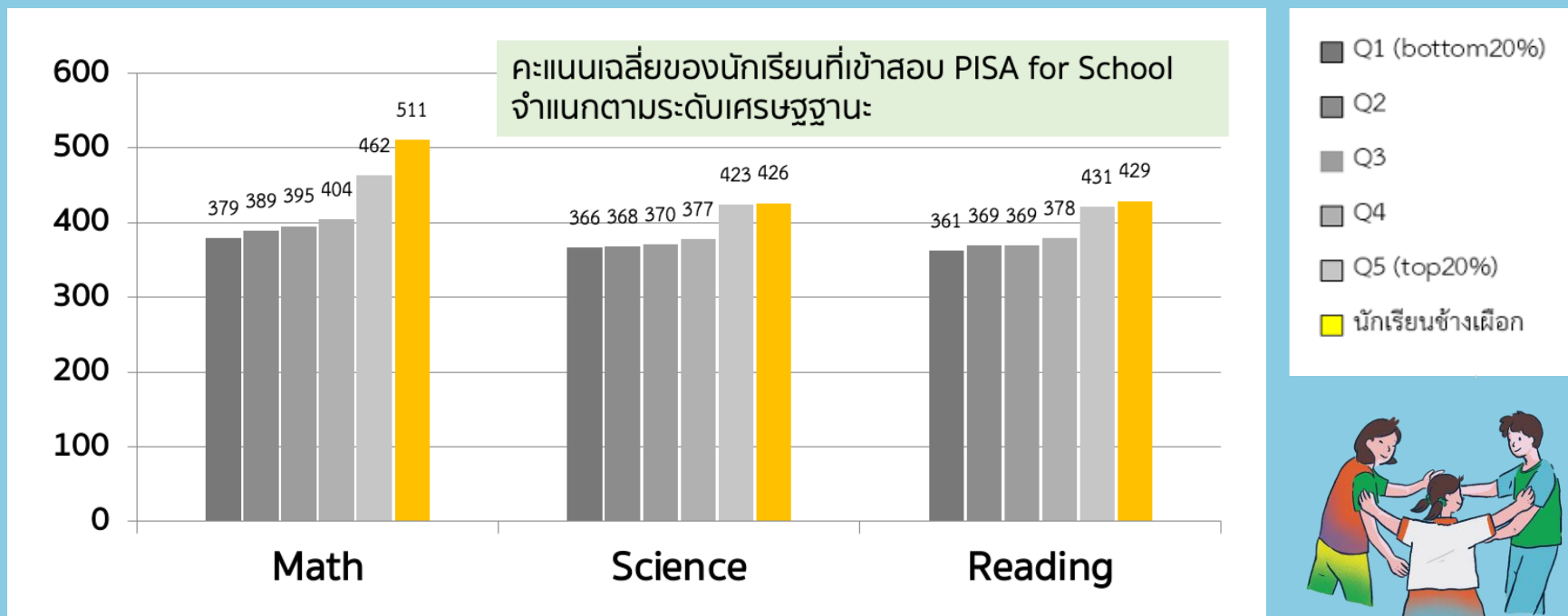
Growth Mindset and Mathematics Performance



บทเรียนจาก PISA for School:

นักเรียนข้างเผือก มีความโดดเด่นด้านวิชาการ (cognitive skills)

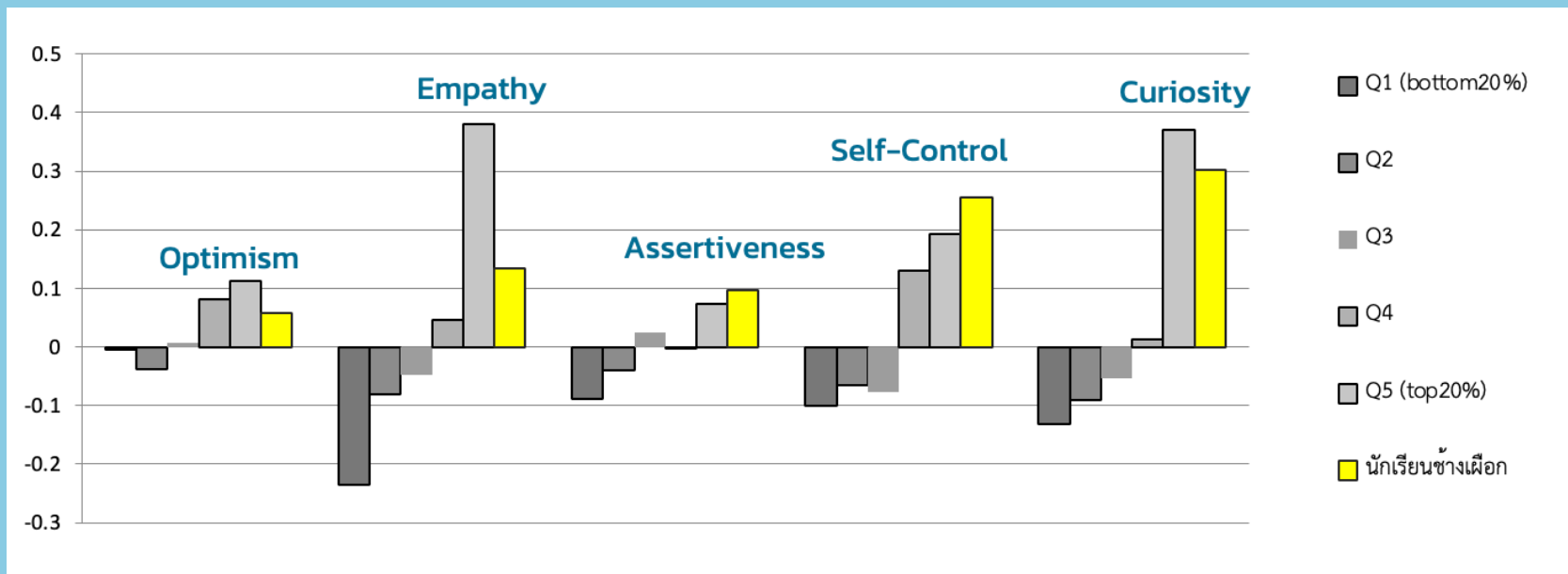
ไม่แพ้นักเรียนที่มีเศรษฐกิจฐานะสูง 20% แรก



บทเรียนจาก PISA for School:

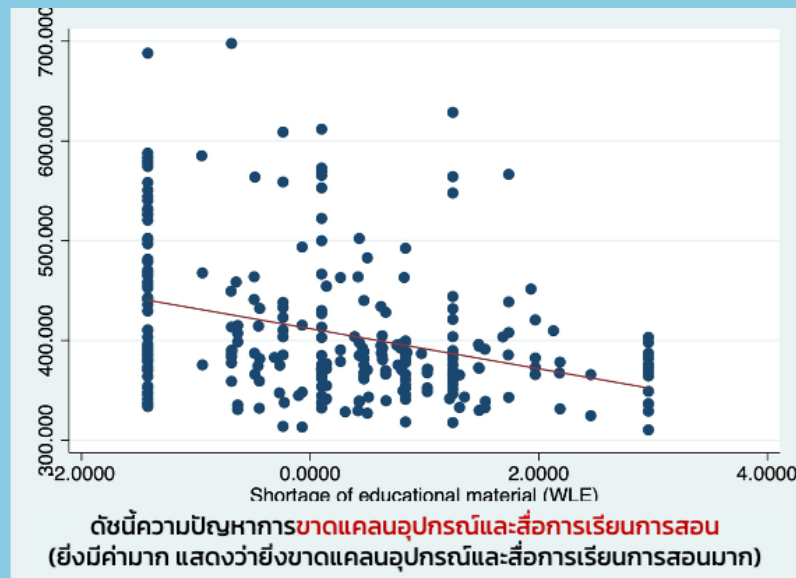
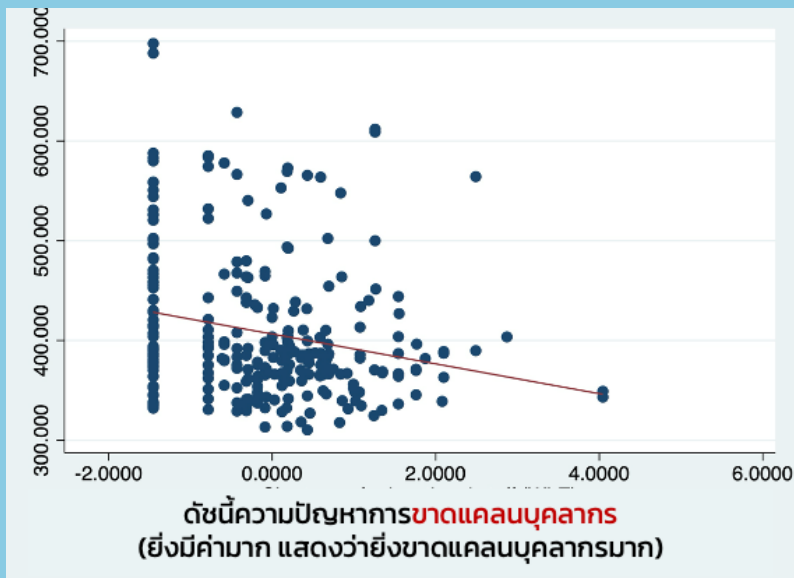
ทักษะอารมณ์สังคม ทั้ง 5 ด้านสัมพันธ์กับเศรษฐกิจฐานของเด็ก

ทักษะอารมณ์สังคม ทั้ง 5 ด้าน (Big Five Domains) ได้แก่ ความเห็นอกเห็นใจ (empathy) ความสนใจใฝ่รู้ (curiosity) การควบคุมตนเอง (self-control) การมองในแง่ดี (optimism) การกล้าแสดงออก (assertiveness) มีความสัมพันธ์กับระดับเศรษฐกิจฐานของนักเรียน

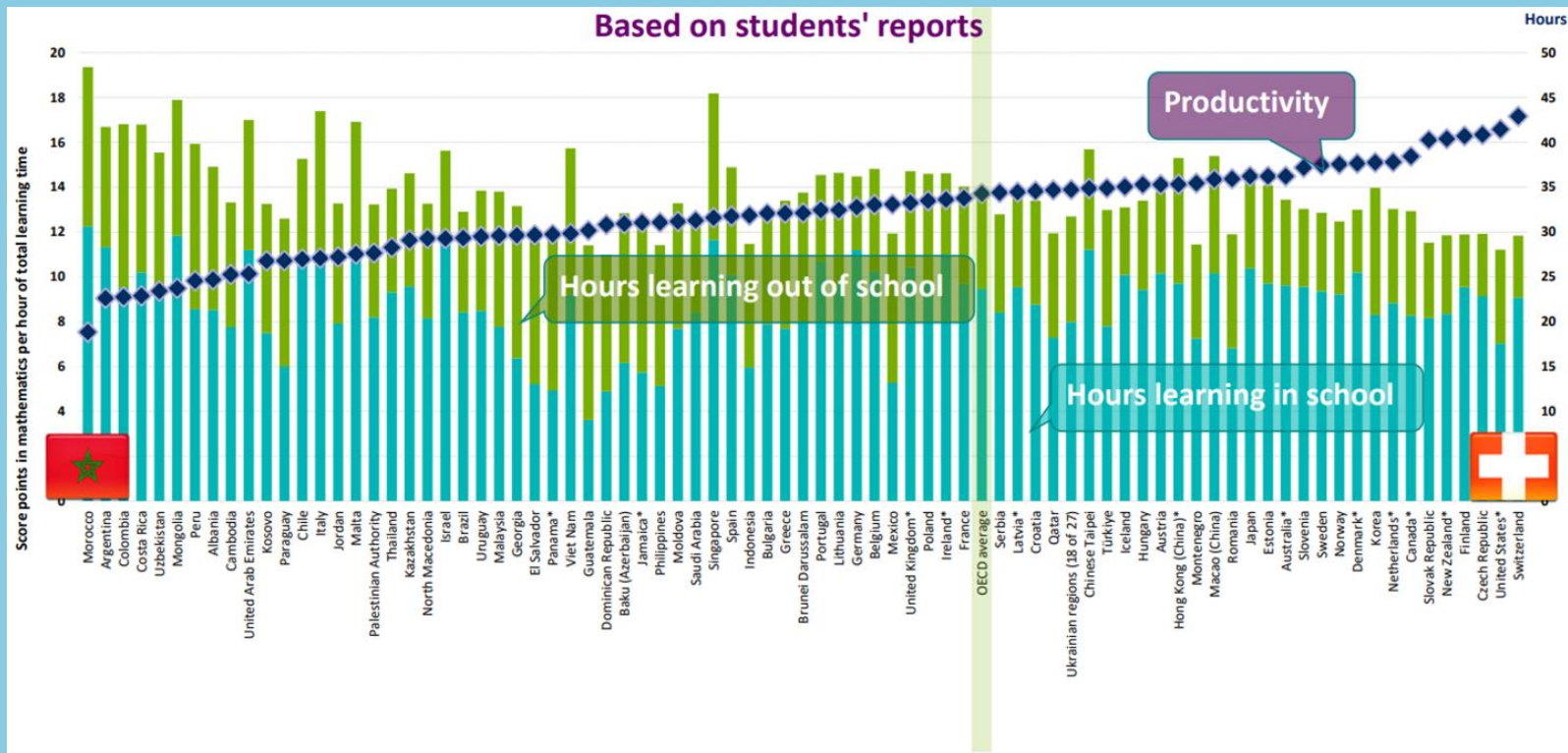


โรงเรียนที่มีปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร มีแนวโน้มที่นักเรียนจะทำ PISA ได้คะแนนน้อย

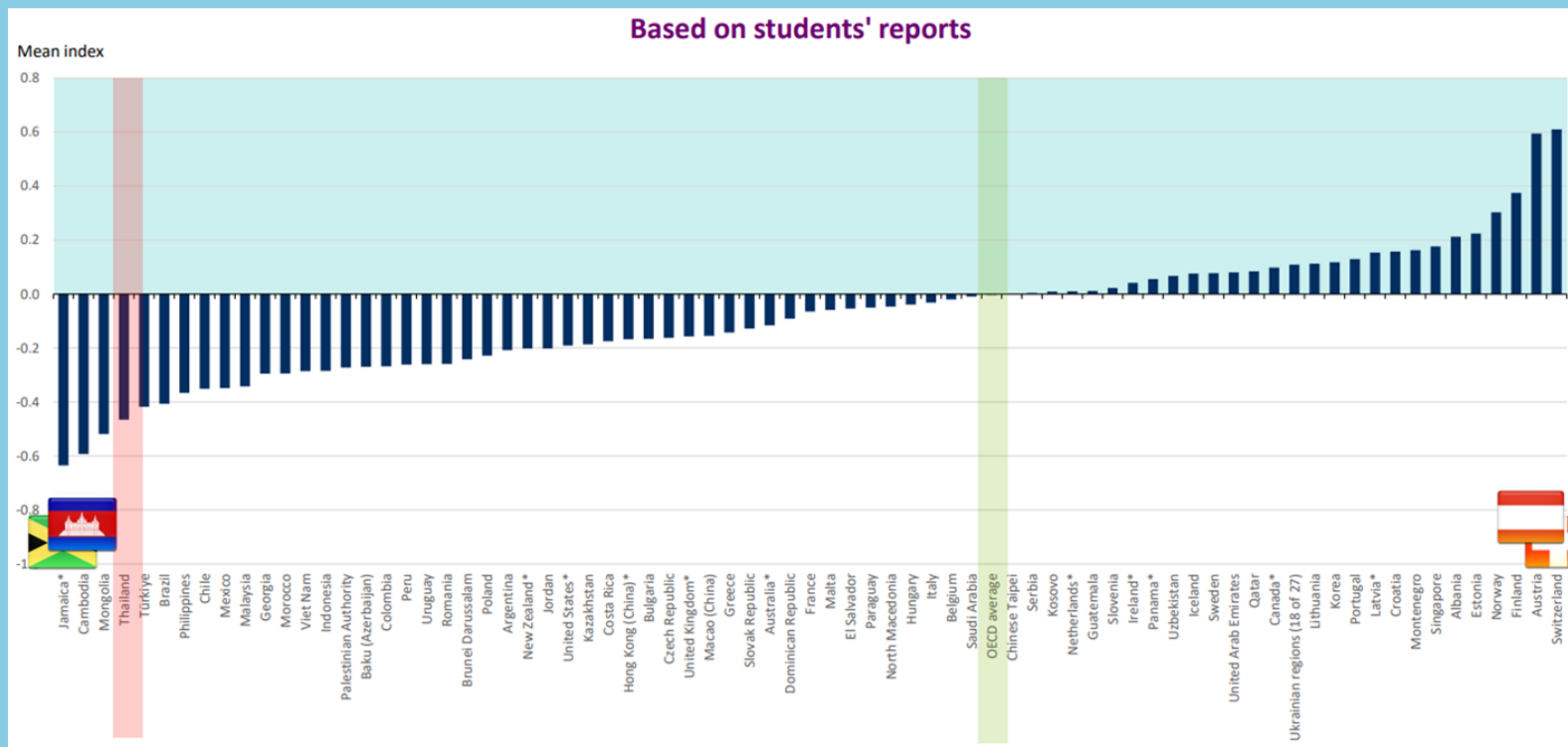
คะแนนรายวิชาคณิตศาสตร์



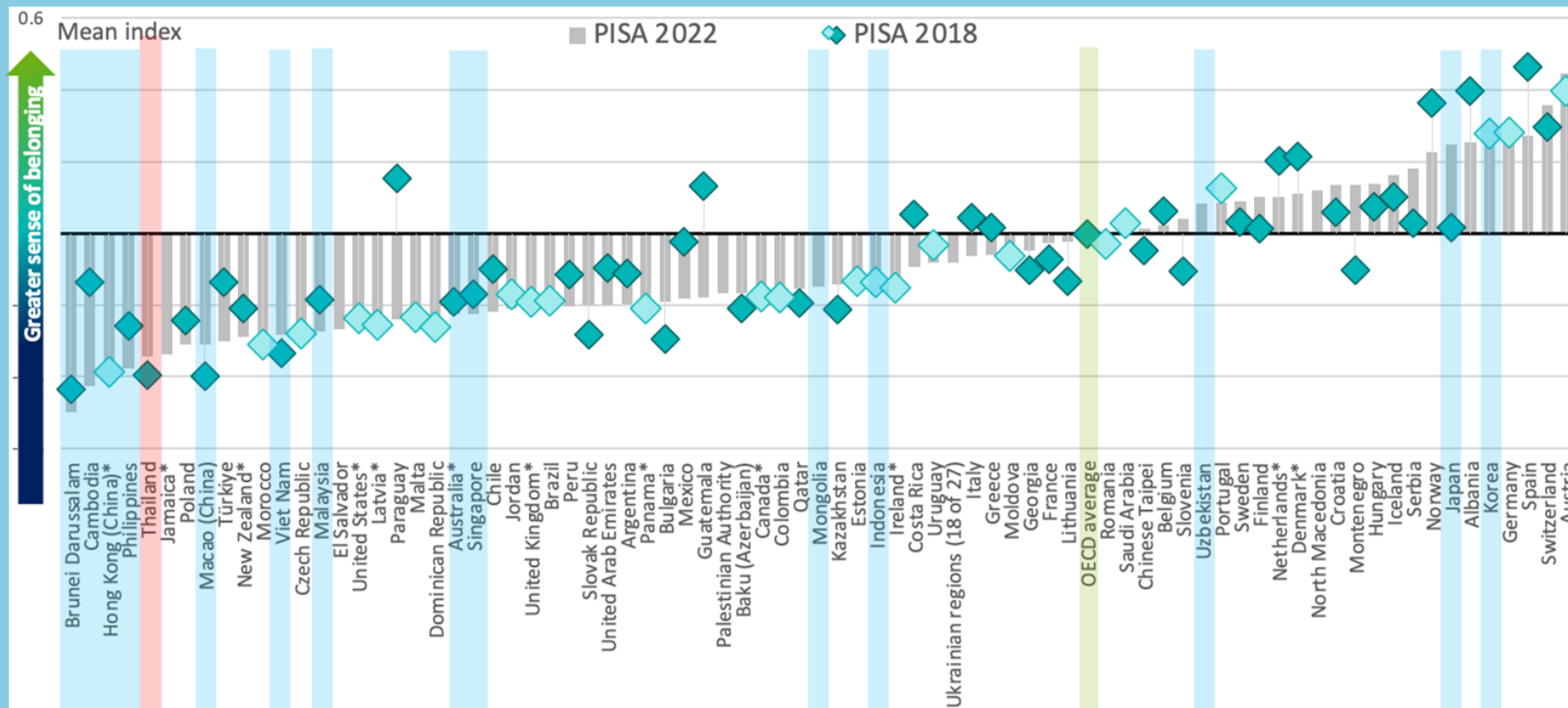
Learning time $\neq$ Learning outcomes



Feeling safe



Sense of belonging at school between 2018 and 2022





เสียงสะท้อนครูไทย “เราจะเดินหน้าต่อไปอย่างไร” ?



ครูวิริวดี

**บูรณาการบทเรียนจาก
ความสนใจของเด็ก**

ประสบการณ์เป็นครู 30 ปี ทำให้
ทบทวนว่าการศึกษาบ้านเราเดินไปถูก
ทางหรือไม่ โดยเฉพาะในช่วง 5-10 ปีที่
ผ่านมา สังคมมีความซับซ้อน มีสิ่งเร้า
ดึงดูดความสนใจเด็กไปจากการเรียน
มากมาย เรามุ่งที่การเรียนการสอนใน
ห้องเรียนเพื่อวัดความสามารถด้าน
วิชาการ ทั้งที่พื้นฐานแรกที่ต้องทำให้
คือสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กรู้จัก
ตัวเอง แล้วโรงเรียนและครูช่วย
ส่งเสริมให้เดินไปบนเส้นทางนั้น



ครูกมลรัตน์

**ไม่สอนแต่หนังสือ แต่ให้
ความสำคัญกับนิเวศการ
เรียนรู้**

ครูมองที่การเปลี่ยนเป้าหมายว่าต่อไป
เราจะไม่สอนหนังสืออีกแล้ว แต่จะให้
ความสำคัญกับการสร้างคน ต้องเปิด
มุมมองเด็กให้เชื่อมโยงไปถึงชุมชน
สร้างนิเวศการเรียนรู้ เพื่อช่วยพัฒนา
ในทุกด้านทั้งวิชาการ ทักษะอาชีพ
ทักษะชีวิต เราเชื่อว่าไม่ใช่แค่ PISA ที่
ผลคะแนนจะดีขึ้น แต่มีนัยหมายถึงสังคม
เศรษฐกิจไทยที่จะเติบโตยิ่งขึ้นในวัน
ข้างหน้า



ครูกิตติกรณิ

**ทุ่มงบฯ และทรัพยากรไปที่
การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก**

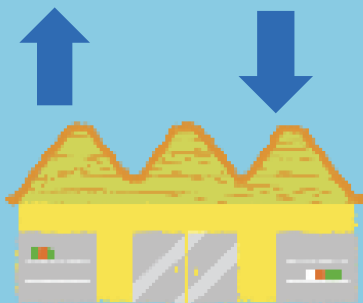
คะแนน PISA สะท้อนปัญหาการศึกษา
ไทยภาพรวมได้เป็นอย่างดี ว่าเด็กส่วน
ใหญ่ยังอยู่ห่างไกลจากโอกาส การจะ
ทำข้อสอบ PISA โดยที่ฐานคุณภาพ
ชีวิตเด็กยังด้อยกว่าชาติอื่น แน่แน่นอนว่า
ผลลัพธ์ที่ได้ย่อมไม่มีทางอยู่ใน
มาตรฐานเดียวกันอยู่แล้ว ผมคิดว่าเรา
ต้องเกื้อหนุนนักเรียนและ
งบประมาณด้านการศึกษาไปที่คุณภาพ
ชีวิตเด็กมากขึ้น เมื่อไม่รู้สึกลด
ปัจจัยพื้นฐาน เรื่องการศึกษาและการ
พัฒนาตัวเองจะตามมา



ครูกนกวรรณ

**ครูครบชั้น จบตรงสาขา จะ
ช่วยให้เด็กไม่เสียโอกาส**

ใช้ชีวิตครูพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารมา 6
ปี ต่อสู้กับปัญหารอบด้านมากมาย ถ้ามี
ครูที่สัมพันธ์กับจำนวนเด็กและเป็นครูที่
จบตรงในสาขาวิชานั้น ๆ เด็กจะไม่เสีย
โอกาสเรียนรู้ในช่วงเวลาที่เขากำลังก่อ
ร่างพื้นฐาน ถ้าครูไม่ได้จบในวิชาหลักที่
สอนเด็กจริง ๆ มันก็มีผลต่อการเรียนรู้
อย่างมาก สามารถสร้างความรู้สึก
มั่นคงปลอดภัยให้กับนักเรียนได้



การเรียนรู้
การสอน

การเรียนรู้เพื่อ
ทักษะแห่งอนาคต



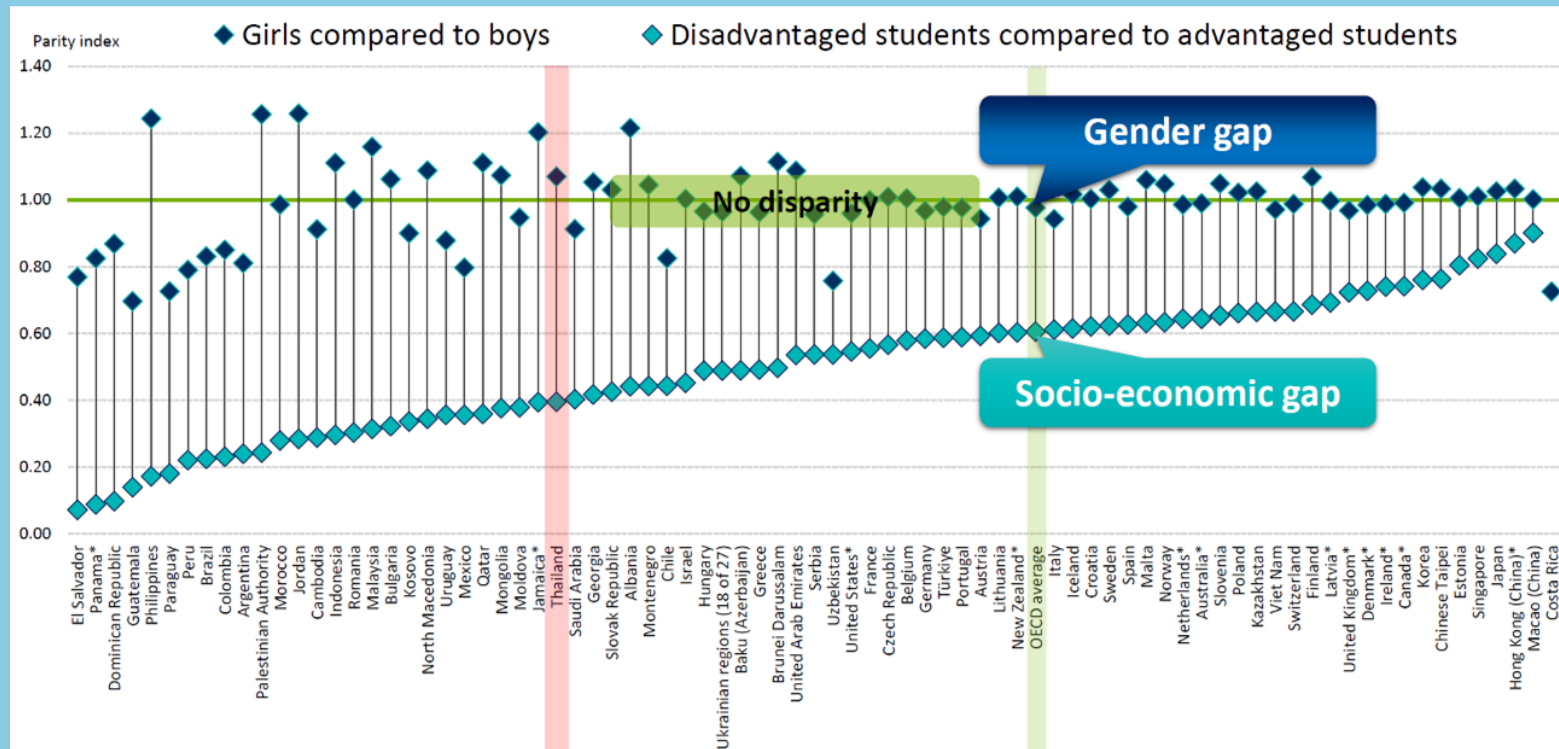
การประเมิน
ผลลัพธ์
การเรียนรู้



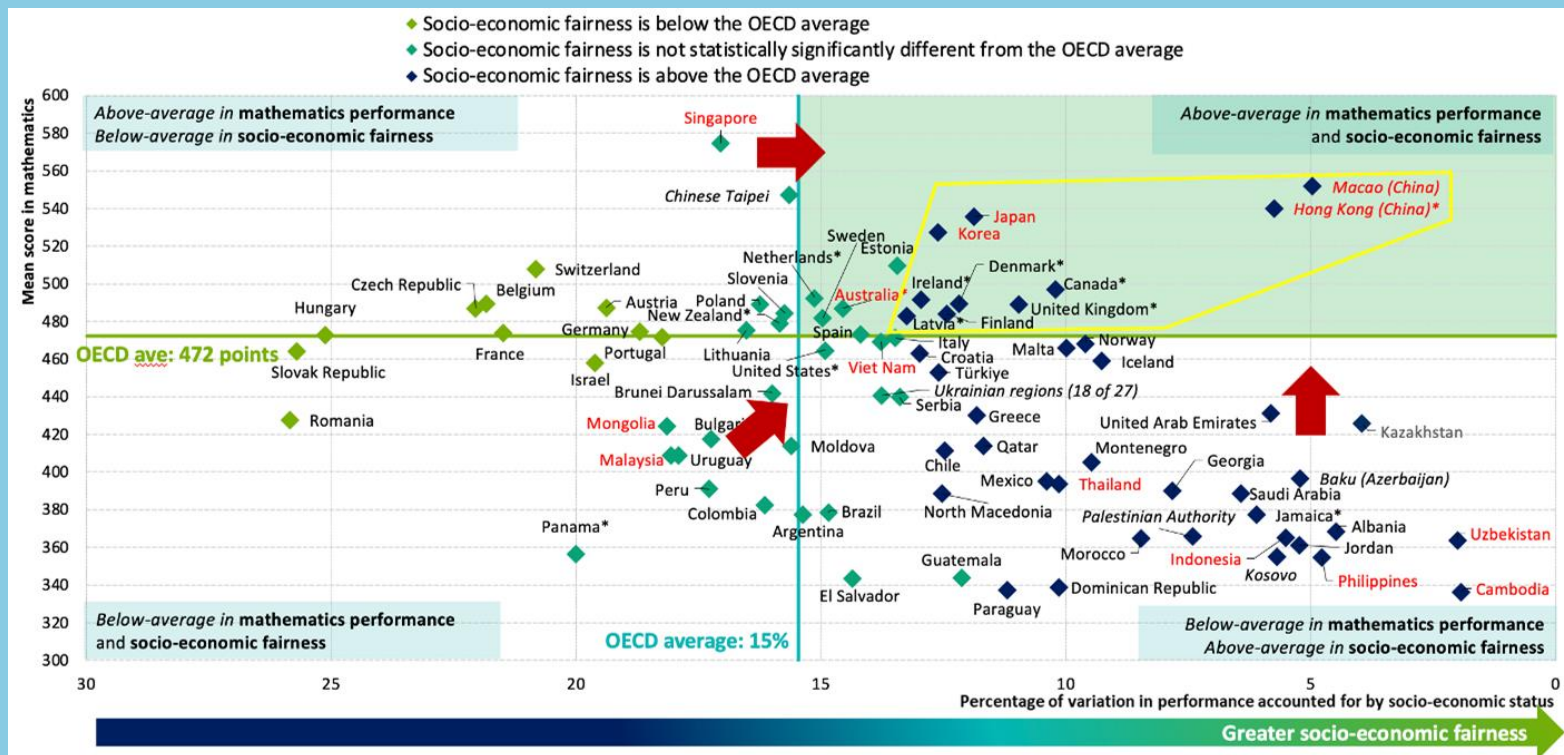
สุขภาวะ
(Well-being)



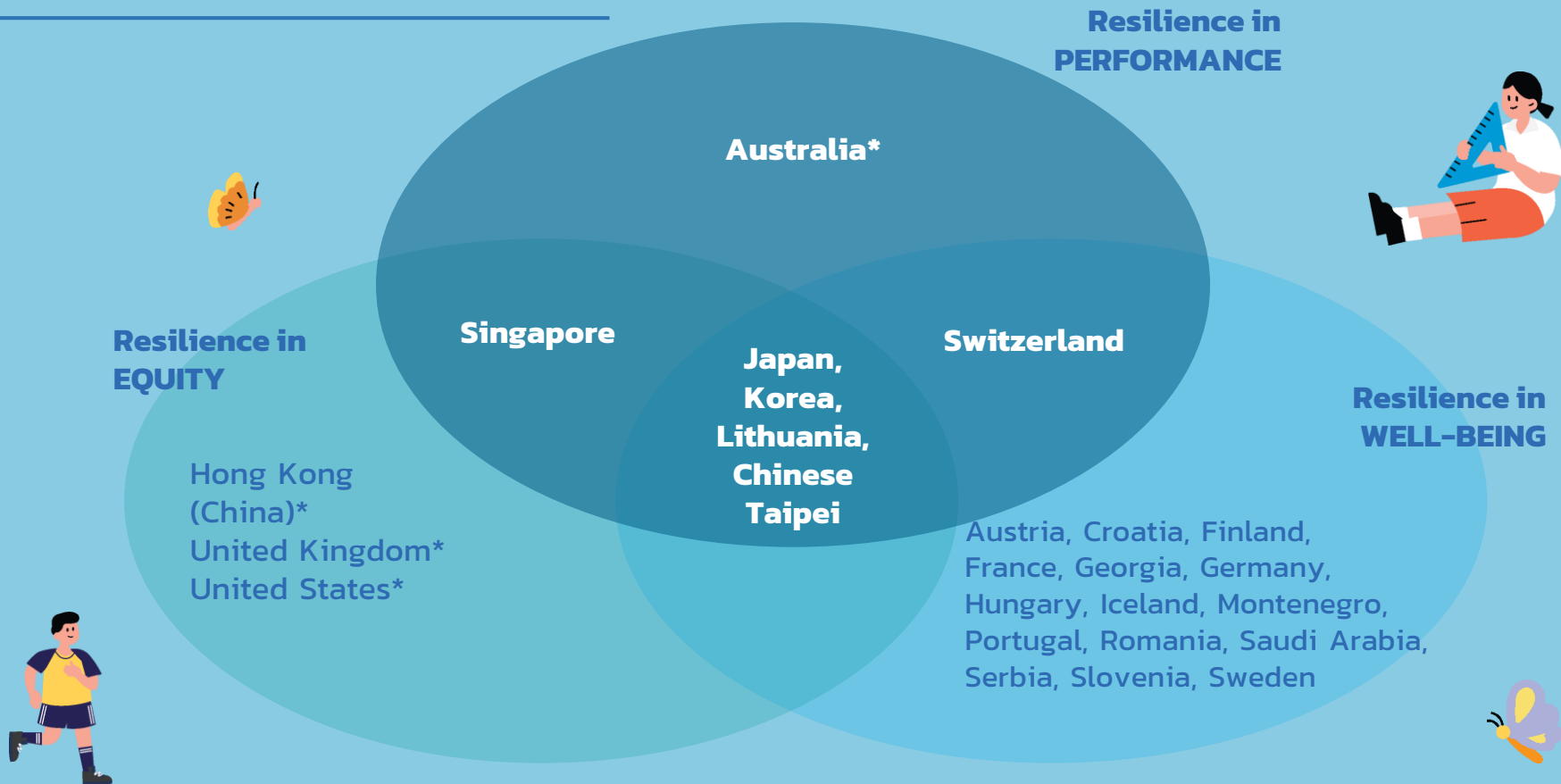
Disparities in minimum achievement in mathematics (parity index), by gender and socio-economic background



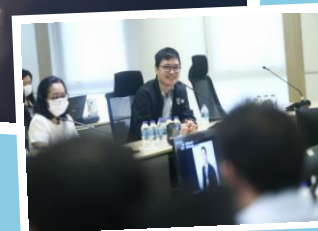
10 systems achieving greater equity



Resilient education systems



จากบทเรียน PISA2022 สู่ความร่วมมือ 3 ประหว้าง
กสศ. OECD สวทศ. สทศ. สพฐ.



บทเรียนจาก PISA สู่การปฏิรูป “วงจรการเรียนรู้ในชั้นเรียน” ของระบบการศึกษาไทย



ข้อจำกัดของตัวแบบการประเมิน **Summative Assessment** ดั้งเดิม



ช่วงเวลาระหว่างการเรียนรู้



การประเมินผลลัพธ์การ
เรียนรู้



การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้เชิง Formative Assessment คืออะไร



การประเมินเชิง Formative assessment เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ฉันกำลัง
เรียนรู้เพื่อ
ไปสู่
เป้าหมาย
หรือเนื้อหา
ส่วนไหน

ฉันเรียนรู้
มาถึงจุดไหน
แล้ว

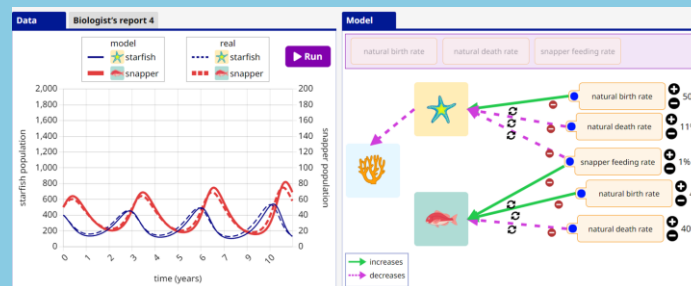
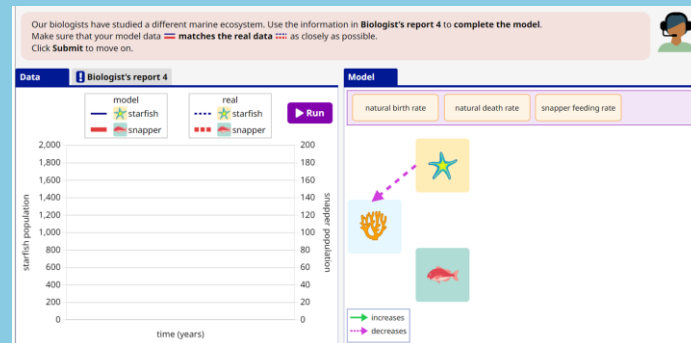
เป้าหมาย
การเรียนรู้
ต่อไป คือ
อะไร อยู่ใน
ส่วนไหน

เปลี่ยนจากการประเมินความรู้ มาสู่การประเมินสมรรถนะ

1. What is the primary function of the mitochondria in a cell?

- ☐ Storage of genetic information
- ☐ Synthesis of proteins
- ☒ Energy production
- ☐ Cellular communication

ตัวอย่างการวัดความรู้ทางวิทยาศาสตร์
ด้วยคำถามแบบเลือกตอบ (ปรนัย)

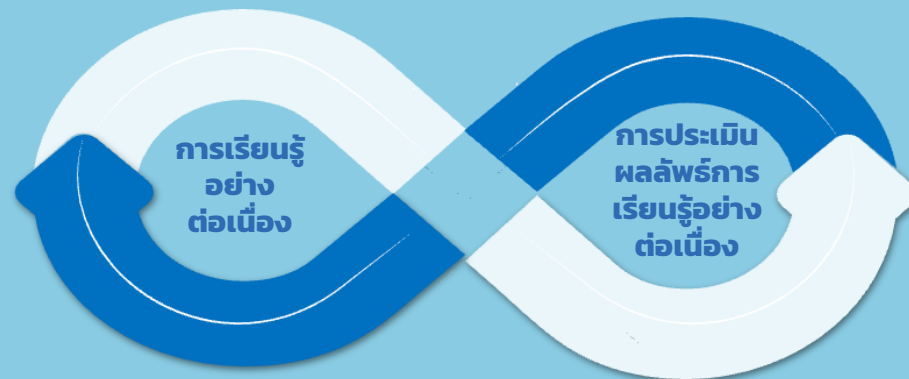


งาน (Task) ที่เปิดกว้างและมีระบบโต้ตอบกับผู้ใช้
สำหรับการประเมินศักยภาพของผู้เรียนในการใช้
เหตุผลบนฐานของข้อมูลและหลักฐานเชิง
ประจักษ์ มีความใฝ่รู้ และมีความขยันหมั่นเพียร

PILA นวัตกรรมการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Innovative Formative Assessment Tool)



PILA





ก้าวไปด้วยกัน...

สู่ความเสมอภาคทางการศึกษา

Thank You

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)
เลขที่ 388 อาคาร เอส.พี. ชั้น 13 ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

 www.eef.or.th EEF THAILAND   

